

Operační a tržní riziko

Bc. Lucie Delongová
Bc. Michaela Nieslaniková

Operační riziko

- + riziko ztráty banky vlivem nedostatků či selhání vnitřních procesů, lidského faktoru nebo systémů, či riziko ztráty banky vlivem vnějších událostí, včetně rizika ztráty banky v důsledku porušení či nenaplnění právní normy.

Složky operačního rizika

Riziko operací

- + riziko ztráty banky vlivem nedostatků či selhání vnitřních procesů, lidského faktoru nebo systémů
- + zahrnuje v sobě riziko fyzického poškození hmotných aktiv, riziko defraudace a riziko nesprávných informací

Právní riziko

- + riziko, že plnění podmínek kontraktu bude nevymazatelné v důsledku neúplné či chybné dokumentace nebo procedur
- + týká se dokumentace, právní způsobilosti subjektů sjednávat kontrakty, legality a vymahatelnosti kontraktů
- + banka může tomuto riziku předcházet tak, že veškeré formuláře nechá prověřit a zkontrolovat právníky

Reputační a podnikatelské riziko

- + riziko ztráty nebo poškození dobré pověsti
- + banka se špatnou reputací není pro klienty důvěryhodná
- + riziko, že v důsledku změn celkového podnikatelského klimatu poklesne objem obchodů a výnosy z nich nebudou stačit ani na pokrytí fixních nákladů banky

Měření operačního rizika

- + musíme znát pravděpodobnost dosažení ztráty a jak velká ztráta může nastat
- + přímé ztráty - finanční ztráty vznikající přímo na základě operačního selhání
- + nepřímé ztráty - nesprávné zaznamenání údajů, nesprávné tržní hodnoty, chyby při monitorování limitů
- + cílem měření operačního rizika je identifikovat riziko finanční ztráty při operačních selháních

Kapitál na krytí operačního rizika

- + nutnost udržovat v dostatečné výši kapitál na krytí operačního rizika
- + aktuálně mají na výběr ze čtyř metod výpočtu kapitálového požadavku, do budoucna by všechny banky bez rozdílu měly využívat revidovaný standardizovaný přístup

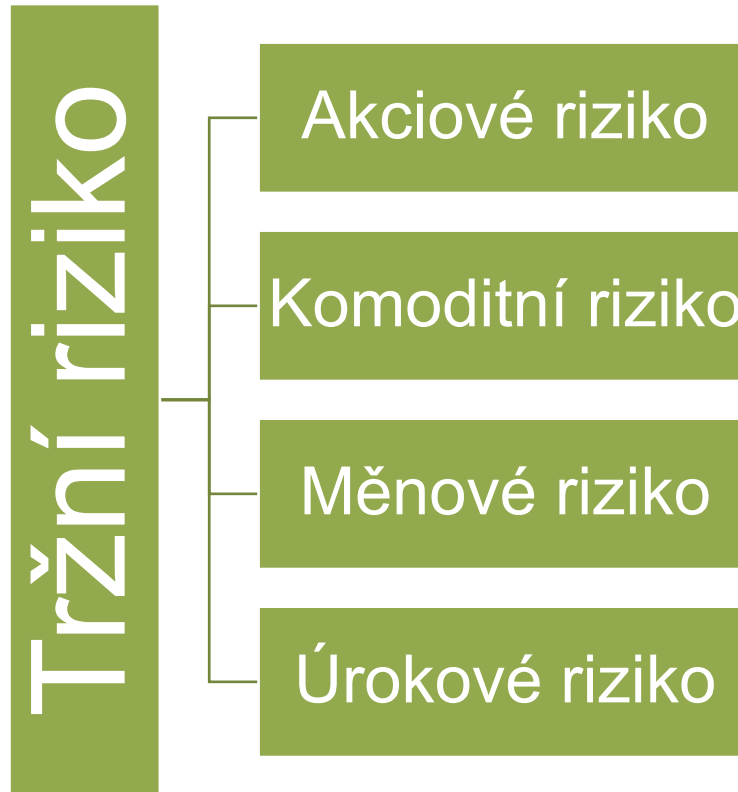

Tržní riziko

- + riziko ztráty banky vyplývající ze změn cen, kurzů a sazeb na finančním trhu. Jedná se tedy o riziko ztráty banky v důsledku nepříznivého vývoje tržních podmínek.

Složky tržního rizika

Úrokové riziko

riziko ztráty banky v důsledku
nepříznivého vývoje úrokových sazeb

Závisí na:

- + vývoji úrokových sazeb
- + úrokové struktury aktiv a pasiv
  - aktiva a pasiva citlivá na změny úrokových sazeb (RSA – rate sensitive assets, RSL – rate sensitive liabilities)
  - aktiva a pasiva s fixními úrokovými sazbami (FRA – fixed rate assets, FRL – fixed rate liabilities)

S úrokovou strukturou aktiv a pasiv může banka pracovat buď na omezování úrokového rizika nebo naopak na zvýšení úrokového rizika.

Měření úrokového rizika

- + účetní model
- + ekonomický model
- + Value at Risk

Účetní model (gap analýza)

- + vyčísluje, jaký vliv má změna úrokových sazeb na čistý úrokový výnos banky (tj. na rozdíl mezi úrokovými výnosy a úrokovými náklady).
- + Druhy:
  - rozdílový gap
  - podílový gap
  - periodický gap
  - kumulativní gap

Výhody a nevýhody gap analýzy

+ výhody

- jednoduchost, přehlednost
- umožňuje posoudit i některé trendy ve vývoji bilance banky
- vypovídá o výši rizika
- ukazuje, kde je nebezpečí ztráty

+ nevýhody

- počítá pouze s účetními hodnotami aktiv a pasiv
- nezohledňuje aktivity mimo bilanci
- zařazování aktiv a pasiv do jednotlivých časových pásem

Ekonomický model (nebo také durace gap)

- + vyčísluje, jaký vliv má změna úrokových sazeb na tržní hodnotu kapitálu banky
- + tržní hodnotu kapitálu banky určíme jako rozdíl mezi tržní hodnotou aktiv a tržní hodnotou pasiv
- + **Durace** vyjadřuje průměrnou dobu vázanosti investice

Výhody a nevýhody

+ Výhody

- bere v úvahu nejen bilanční hodnotu aktiv a pasiv, ale zahrnuje i mimobilanční položky
- bere v úvahu tržní hodnoty
- veškeré položky jsou diskontovány jejich budoucím cash flow
- výsledkem je mnohem komplexnější a přesnější vyjádření rizika

+ Nevýhodou je skutečnost, že pouze obtížně vyjadřuje hodnotu aktiv nebo cash flow bez jednoznačně určené splatnosti.

Řízení úrokového rizika

- + V rámci řízení úrokového rizika může banka:
  - volit splatnost transakcí a způsobu úročení
  - stanovovat limity úrokového rizika
  - přizpůsobovat strukturu aktiv a pasiv
  - využívat finanční deriváty k zajištění otevřených pozic

Regulace tržního rizika

- + Vyhláška ČNB č. 163/2014 Sb., o výkonu činnosti bank, spořitelních a úvěrních družstev a obchodníků s cennými papíry
  - systém měření a sledování tržního rizika
  - limity pro řízení tržního rizika
  - stresové testování tržního rizika

DĚKUJEME ZA POZORNOST!

Zdroje

- + <http://www.capne.cz/jake-je-riziko-nizkych-urokovych-sazeb-a-58-ag-6/>
- + <https://www.mesec.cz/clanky/slozeny-urok-znalost-ze-zakladni-skoly-vas-zajisti-na-duchod/>
- + https://is.slu.cz/auth/el/opf/zima2023/FIUNPNRF/OPF_-_OPORA_2022-rizeni_financnich_a_bank.rizik.pdf